<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER</u>: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==

ગુજરાતની વડી અદાલત, અમદાવાદ

આવકવેરા સંદર્ભ ક્રમાંક ૧૩૯ / ૧૯૯૬

સાથે

કર અપીલ ક્રમાંક ૨૪૩ / ૨૦૦૨

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

==

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની	હા

	પરવાનગી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટર્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	હા
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	ના
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઇ હુકમ સબબ કોઇ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	ના
૫.	દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ?	

==

વિજય પ્રોટીન્સ લિમિટેડ.....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

આવકવેરા આયુક્ત....સામાવાળા(ઓ)

==

ઉપસ્થિતિ: અરજદાર(ઓ) ક્રમાંક ૧ તરફથી શ્રી એસ.એન. સોપારકર, વકીલ;
સામાવાળા(ઓ) ક્રમાંક ૧ તરફથી શ્રી પ્રણવ જી. દેસાઈ, વકીલ

===

કોરમ: **માનનીય શ્રી ન્યાયાધીશ કે.એસ. ઝવેરી**

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયાધીશ કે.જે. ઠાકર

તારીખ : ૦૯/૧૨/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય શ્રી ન્યાયાધીશ કે. એસ. ઝવેરી)

૧. આવકવેરા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૫૬(૧) હેઠળ, અમદાવાદ ખંડપીઠ 'સી' સમક્ષ આવકવેરા અપીલીય અધિકરણમાં દાખલ કરાયેલ સંદર્ભ અરજીમાં, આવકવેરા વિભાગ તેમજ કરદાતા બન્નેએ કાયદાના અનેક પ્રશ્નો રજૂ કર્યા હતા; પરંતુ, મામલાની હકીકતોની મૂળવણી કર્યા પછી, અધિકરણે અમારા અભિપ્રાય માટે કાયદાના નીચેના ત્રણ પ્રશ્નો અમારી સમક્ષ સંદર્ભિત કર્યા;

"(૧) શું કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓમાં, ગુજરાત રાજ્યની અંદરથી ખરીદવામાં આવેલા રેપસીડના ક્રશિંગ સંબંધે પુનઃપ્રાપ્ત થયેલા તેલ બાબતે

એ.ઓ. દ્વારા કરવામાં આવેલ રૂપિયા ૪૦,૫૪,૭૦૭/- ના ઉમેરાને યથાવત્ રાખવામાં ટ્રિબ્યુનલ ન્યાયસંગત હતું?

(૨) શું કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓમાં, ૩૩ ખોટા પક્ષકારોના નામે ઇનવૉઇસ મુજબ દર્શાવેલ ખરીદી કિંમત રૂ. ૮૮,૦૩,૬૧૪/- તથા માલભાડા ખર્ચ રૂ. ૫,૦૨,૭૫૨/- એમ મળી રૂ. ૯૩,૦૬,૩૬૬/- ની કુલ નામંજૂરી, જે આકલન અધિકારીએ કરી હતી અને સીઆઈટી(એ) દ્વારા સમર્થિત કરવામાં આવી હતી, તેમાંથી ૨૫% જેટલી, એટલે કે રૂ. ૨૭,૦૨,૭૫૨/- ની નામંજૂરીને, તેમજ તેમાં ખોટા પુરવઠાકર્તાઓના નામે બાકી દર્શાવાયેલ સમાપન શેષ તથા સર્વોચ્ચ જમા રકમ તરીકે રૂ. ૧૭,૯૯,૭૮૮.૭૫ નો સમાવેશ થતો હોય, તેને કાયદેસર રીતે યથાવત્ રાખવામાં ટ્રિબ્યુનલ ન્યાયસંગત હતું કે નહીં?

(૩) શું કેસના તથ્યો, પરિસ્થિતિઓ અને કાયદા અનુસાર, કરદાતાના વૈકલ્પિક દાવાને (કરદાતાની ખરીદીઓ હોવા છતાં) રૂા.૭,૮૮,૦૩,૬૧૪/- ની હદ સુધી મંજૂરી આપવામાં ટ્રિબ્યુનલ યુક્તિસંગત હતો, કારણ કે એવી ખરીદીઓ કરદાતાના હિસાબી પુસ્તકોની બહાર કરવામાં આવેલી હોવાનું સ્થાપિત થયું હતું, નિયમ ૬ ડીડી(જે) ના હેતુસર અપવાદરૂપ ગણાતી હતી અને કલમ ૪૦એ(૩) ના પ્રભાવ હેઠળ આવતી નહોતી?"

૨. જ્યારે, કર અપીલ ક્રમાંક ૨૪૩/૨૦૦૨ તા. ૧૩.૦૮.૨૦૦૨ના રોજ નીચેના મહત્ત્વપૂર્ણ કાનૂની પ્રશ્ન પર પ્રવેશિત કરવામાં આવી હતી;

શું કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓમાં, આવકવેરા અપીલીય અધીકરણે કાયદેસર રીતે આવકવેરા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૭૧(૧)(સી) હેઠળ રૂ.૨૯,૫૧,૧૭૪/- જેટલી દંડની લાદણીને પુષ્ટિ કરવામાં યોગ્ય હતું?

૩. તા. ૧૩.૦૮.૨૦૦૨ ના હુકમ પસાર કરતી વખતે, આવકવેરા સંદર્ભ ક્રમાંક ૧૩૯/૧૯૯૬ ને કર અપીલ ક્રમાંક ૨૪૩/૨૦૦૨ સાથે સાંભળવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, આ બન્ને મામલાઓની સાથેસાથે સુનાવણી કરીને આ સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા નિર્ણય કરવામાં આવે છે.

૪. મામલાના સંક્ષિપ્ત તથ્યો એ છે કે અહીં કરદાતા કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ સ્થાપિત એક જાહેર મર્યાદિત કંપની છે. કરદાતા-કંપનીએ મેસર્સ વિજય ઓઇલ મિલ્સ નામની પૂર્વવર્તી વિઘટિત ફર્મનો સમગ્ર વ્યવસાય તેની સંપત્તિઓ અને બાકીદારીઓ સહિત ૦૧.૦૪.૧૯૯૦થી પોતાના કબજામાં લીધો હતો. કંપની ખાદ્ય તેલોના ઉત્પાદનના વ્યવસાયમાં સંકળાયેલી છે.

૫. અસેસી-કંપનીએ રૂા.૨,૯૯,૨૭૦/- ની કુલ આવક જાહેર કરીને પોતાની આવકની રિટર્ન દાખલ કરી હતી. આકારણી અધિકારીએ કલમ ૧૪૩(૩) હેઠળ તા.૧૮.૦૩.૧૯૯૪ના રોજ આકારણીનો હુકમ પસાર કરીને આવક રૂા.૧,૨૮,૨૨,૫૦૦/- તરીકે ગણતરી કરી હતી. આકારણી અધિકારીના હુકમથી અસંતોષ પામી, સીઆઈટી(એ) સમક્ષ અપીલ પ્રસ્તુત કરવામાં આવી હતી. સીઆઈટી(એ) એ નીચે દર્શાવેલ વિગતો અનુસાર વિવિધ ઉમેરાઓ રદ કર્યા / પુષ્ટિ કરી હતી;

(એ) આર.એસ.૧,૮૯,૯૮૨/- ના વધારાને કાઢી નાખ્યો. (બી) આર.એસ.૩૭,૩૫,૦૮૯/- અને આર.એસ.૩,૧૯,૬૧૮/- ના વધારાને ઘટાડીને આર.એસ.૩૦,૦૦,૦૦૦/- કર્યો.

(સી) બોગસ ખરીદીના હિસાબે થયેલ ચૂકવણી, બોગસ ખરીદી સંબંધિત જમા બાકી અને બોગસ ખરીદી સંબંધિત ખરજાત ખર્ચ બાબતે અનુક્રમે રૂ.૭૦,૦૩,૮૨૬/-, રૂ.૧૭,૯૯,૭૮૮/- અને રૂ.૫,૦૨,૭૫૨/- ની ઉમેરાઓ યથાવત્ રાખી.

૬. સીઆઈટી(એ) ના હુકમ વિરુદ્ધ, આકારણે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આઈટીએ નં.૫૮૯૮/એએચડી/૧૯૯૪ તરીકે અપીલ દાખલ કરી હતી. ટ્રિબ્યુનલે પક્ષકારોને સાંભળ્યા અને તા. ૧૮.૦૧.૧૯૯૬ ના ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા એવો નિષ્કર્ષ કર્યો કે આકારણે ૩૩ પક્ષકારો પાસેથી ખરીદી તરીકે દર્શાવેલ તેલના ખોળ સંબંધિત વ્યવહારો ખરા વ્યવહારો નહોતા અને તેમની દ્વારા બહાર પાડવામાં આવ્યા હોવાનું દાવો કરાયેલા વેચાણ બીલો બનાવટી હતા.

૭. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તા. ૧૮.૦૧.૧૯૯૬ ના રોજ આપવામાં આવેલા ચુકાદા અને હુકમના અનુસંધાને, કરદાતા તેમજ રેવન્યુ વિભાગે અધિનિયમની કલમ ૨૫૬(૧) હેઠળ સંદર્ભ અરજી દાખલ કરી હતી, જેના પરિણામે અંતે અમારી અભિપ્રાય માટે ઉપરોક્ત ત્રણ કાનૂની પ્રશ્નો ઘડવામાં આવ્યા.

૮. જ્યાં સુધી કર અપીલ નં.૨૪૩/૨૦૦૨નો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી અધિનિયમની ધારા ૨૭૧(૧)(સી) હેઠળ દંડની કાર્યવાહી આકારણીપાત્ર સામે શરૂ કરવામાં આવી હતી, કારણ કે કરવામાં આવેલ ઉમેરો ગુપ્ત રાખવામાં આવેલી આવકના સ્વરૂપનો હોવાનું જણાયું હતું અને તા. ૨૬.૦૮.૧૯૯૬ના હુકમ દ્વારા, એ.ઓ.એ રૂ.૨૯,૫૧,૧૭૪/-નો લઘુત્તમ દંડ લાદ્યો હતો. તા. ૨૬.૦૮.૧૯૯૬ના હુકમ વિરુદ્ધ, સીઆઇટી(એ) સમક્ષ અપીલ કરવામાં આવી હતી. સીઆઇટી(એ)એ તા. ૦૮.૦૩.૧૯૯૯ના હુકમ દ્વારા અપીલ નામંજૂર કરી હતી. બન્ને સત્તાધિકારીઓના હુકમથી વ્યથિત થઈને, આકારણીપાત્રે ન્યાયાધિકરણ સમક્ષ આઇટીએ નં.૨૦૭/આરજેટી/૧૯૯૯ તરીકેની અપીલ દાખલ કરી હતી. જોકે, ન્યાયાધિકરણે તા. ૨૭.૦૨.૨૦૦૨ના ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા આકારણીપાત્ર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ નામંજૂર કરી હતી. પરિણામે, આ કર અપીલ.

૯. કરદાતા તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. સોપારકરે રજૂઆત કરી કે પ્રાધિકરણે વાદગ્રસ્ત ચુકાદો પસાર કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે. તેમણે રજૂ કર્યું કે કમિશનર ઑફ ઇન્કમ-ટેક્સ ૨ વિ. ગુજરાત અંબુજા એક્સપોર્ટ લિ. માં, [૨૦૧૪] ૪૩ ટેક્સમેન.કોમ ૨૪૪ (ગુજરાત) ના સમાન કેસમાં, આ અદાલતે વિવાદિત રકમના ૫% સુધી ઉમેરો ઘટાડ્યો હતો. તે કેસમાં ખરીદદારી સાચી હોવાનું જણાયું હતું, પરંતુ, સી.આઈ.ટી.(એ) એ સંજય ઑઇલકેક ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિ. સી.આઈ.ટી., [૨૦૦૯] ૩૧૬ આઈ.ટી.આર. ૨૭૪ (ગુજરાત)

ના કેસમાં આ અદાલતના અન્ય એક નિર્ણય પર આધાર રાખીને રકમના ૨૫% પર કર આંક્યો હતો, જેને પ્રાધિકરણે ઘટાડીને રકમના ૫% સુધી કર્યો હતો. તેથી, તેમણે રજૂ કર્યું કે પ્રાધિકરણે રકમના ૨૫% પર ઉમેરો યથાવત્ રાખીને ગંભીર ભૂલ કરી છે.

૯.૧ શ્રી સોપારકરે આ અદાલત દ્વારા ટેક્સ અપીલ નં. ૬૧૬/૨૦૦૫ તથા સંલગ્ન મામલામાં ૦૫.૧૧.૨૦૧૪ના રોજ નિપજાવાયેલ નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો છે. ઉક્ત નિર્ણયના પરિચ્છેદ – ૪ અને ૫ નીચે મુજબ છે;

“૪. સંબંધિત પક્ષકારો માટે હાજર રહેલ વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા અને રજૂઆતોનો વિચાર કર્યો. શ્રી પટેલ, કર અપીલ ક્રમાંક ૬૨૭/૨૦૦૫ માં અપીલકર્તા–રેવન્યુ વિભાગ તરફથી હાજર રહેલ વિદ્વાન વકીલે તથ્યોના આધાર પર આ ચુકાદાને ભિન્ન ઠેરવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે અને બનાવટી ખરીદીના કારણે નામંજૂરીમાં વધારો કરવાની દલીલ કરી છે. અમારી દષ્ટિએ, હકીકતમાં, ટ્રિબ્યુનલએ ૧૫% ના દરે નામંજૂરીનું યોગ્ય મૂલવણ કર્યું છે. ટ્રિબ્યુનલએ પરિચ્છેદ–૫ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

માનનીય અધિકૃત પ્રતિનિધિએ રજૂઆત કરી કે અદાલતના ઉક્ત નિર્ણયમાં સ્વીકારવામાં આવેલ ૨૫% અસ્વીકાર અરજદારના વ્યવસાયના સ્વરૂપ અને તેની વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓને ધ્યાનમાં લેતાં અતિશય છે. અરજદાર લોખંડ અને સ્ટીલના વેપારમાં પ્રવૃત્ત છે, જેમાં વેચાણકરનો દર એક રૂપિયામાં ૪ પૈસા છે. તેણે વધુમાં રજૂ કર્યું કે ઉત્પાદન શુલ્ક વગેરે સહિતના અન્ય કરો પણ ઉક્ત

નિર્ણયમાં દર્શાવેલ માલસામાનની તુલનામાં ઓછા છે. પ્રકરણની સમસ્ત પરિસ્થિતિઓ પર વિચારણા કર્યા પછી, અમને જણાય છે કે ખરીદીઓ ખોટી હતી તે સ્વીકારાયેલ હકીકત છે અને આ હેતુસર અમે આકારણી અધિકારીનો હુકમ યથાવત્ રાખીએ છીએ; પરંતુ અસ્વીકારની રકમની ગણતરીના હેતુસર અમે વિજય પ્રોટીન્સના પ્રકરણમાં અદાલતના નિર્ણયનું (પૂર્વોક્ત) અનુસરણ કરીએ છીએ અને માનનીય અધિકૃત પ્રતિનિધિની રજૂઆતો, તેમજ અરજદારના વ્યવસાયના સ્વરૂપ અને અન્ય પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતાં, જો રૂપિયા ની ખોટી ખરીદીઓ પર ૧૫% અસ્વીકાર માનવામાં આવે તો તે બંને પક્ષો માટે યોગ્ય અને ન્યાયસંગત ગણાય એવું અમને લાગે છે.

૧૬,૦૪,૦૩૨/- કરવામાં આવે છે. તદનુસાર, રૂ. ૨,૪૦,૬૦૫/- ની વધારો યથાવત્ રાખવામાં આવે છે અને રૂ. ૧૩,૬૩,૪૨૭/- ના વધારામાંથી બાકીનો વધારો કાઢી નાખવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં, અમે નીચેની સત્તાધિકારીઓના આદેશોમાં તદનુસાર સુધારો કરીએ છીએ. બંને અપીલોના પ્રથમ સામાન્ય આધારનો તદનુસાર નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૫. સંજય ઓઇલ કેક ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિ. કમિશનર ઑફ ઇન્કમ ટેક્સના કેસમાં આ અદાલતનો નિર્ણય, જે (૨૦૦૯) ૩૧૬ આઇટીઆર ૨૭૪ માં અહેવાલિત છે, હાલની અપીલોમાં સંલગ્ન મુદ્દાને શાસિત કરશે."

૯.૨ વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સોપારકરે ધ્યાન દોર્યું કે ખર્ચની નામંજૂરી રૂ. ૯૩,૫૪,૭૫૧/- દર્શાવવામાં આવી છે, જ્યારે ચેક દ્વારા કરવામાં આવેલી

ચુકવણી રૂ. ૯૩,૦૬,૩૬૬/- છે. તેમ છતાં, ટ્રિબ્યુનલ ઉપરોક્ત હકીકત ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ ગયું અને અસેસીની અપીલ નામંજૂર કરવા આગળ વધ્યું, જે કાયદાની દૃષ્ટિએ તેમજ હકીકતોની દૃષ્ટિએ ભૂલભરેલું છે. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી કે ટ્રિબ્યુનલનો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો રદ કરવામાં આવવો યોગ્ય છે.

૧૦. ટી.એ. નં.૨૪૩/૨૦૦૨ અંગે, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સોપારકરે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલએ અધિનિયમની કલમ ૨૭૧(૧)(સી) હેઠળ લાદવામાં આવેલ દંડને યથાવત્ રાખવામાં ભૂલ કરી છે, કારણ કે વધારો માત્ર અનુમાનના આધારે કરવામાં આવ્યો હતો અને અસેસી દ્વારા જાહેર ન કરાયેલા કોઈપણ તાત્વિક હકીકતના આધાર પર કરવામાં આવ્યો ન હતો. તેથી, રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અધિનિયમની કલમ ૨૭૧(૧)(સી) હેઠળ લાદવામાં આવેલ દંડ રદ કરવામાં આવવો જોઈએ. તેમણે આ અદાલત દ્વારા ટેક્સ અપીલ નં.૪૬૧/૨૦૦૦ તથા સંલગ્ન બાબતોમાં ૦૫.૧૧.૨૦૧૪ના રોજ આપવામાં આવેલ નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો છે.

૧૧. આવકવેરા વિભાગ તરફથી હાજર થયેલા વિદ્વાન સ્થાયી વકીલ શ્રી પ્રણવ દેસાઈએ ટ્રિબ્યુનલના આક્ષેપિત ચુકાદાને સમર્થન આપ્યું અને રજૂ કર્યું કે ટ્રિબ્યુનલે હાઈનોપ ફૂડ એન્ડ ઑઈલ ઇન્ડ. પી. લિ. વિ. સી.આઈ.ટી. ના કેસમાં આપેલા પોતાના જ ચુકાદા પર આધાર રાખીને આ ચુકાદો આપ્યો છે. પરંતુ, ટ્રિબ્યુનલના ઉક્ત ચુકાદાને આ અદાલત સમક્ષ અપીલમાં પડકારવામાં આવ્યો હતો અને [૨૦૦૭] ૨૯૦ આઈ.ટી.આર. ૭૦૨ (ગુજરાત) માં અહેવાલિત

ચુકાદા દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે એકવાર વ્યવસાય નિયમિત હિસાબી પુસ્તકોમાં પ્રતિબિંબિત થયો ન હોય, ત્યારે તે જોગવાઈને કાયદાપુસ્તકમાં જે હેતુથી સામેલ કરવામાં આવી હતી તે હેતુને ધ્યાનમાં લેતાં, તેવી વ્યવહારની પ્રકૃતિને કારણે ક્રોસ્ડ ચેક અથવા ડ્રાફ્ટ દ્વારા ચુકવણી કરવી વ્યવહારુ ન હોત, એવું માનવું ભ્રાંતિયુક્ત છે. તેમણે અમને તમામ સત્તાધિકારીઓના તર્કવિચારમાંથી પસાર કર્યા અને રજૂ કર્યું કે આક્ષેપિત ચુકાદો આપતી વખતે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી.

૧૨. અમે બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે. નોંધ પર રહેલી સામગ્રીની મૂળવણી કર્યા પછી, ટ્રિબ્યુનલએ એવો નિષ્કર્ષ નોંધ્યો કે આસેસી દ્વારા ૩૩ પક્ષકારો પાસેથી ખરીદી તરીકે દર્શાવવામાં આવેલા તેલખોળ સંબંધિત વ્યવહારો અસલી વ્યવહારો નહોતા અને તે તમામ ૩૩ પક્ષકારો બોગસ પક્ષકારો હતા. તેઓ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યા હોવાનો દાવો કરાયેલા વેચાણ ચલણો પણ કલ્પિત હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું અને મેસર્સ પૂજા ટ્રેડર્સના નામે રહેલું બેંક ખાતું પણ આવા બોગસ પુરવઠાકર્તાઓ પાસેથી ખરીદી તરીકે દર્શાવવામાં આવેલા તેલખોળ સંબંધિત આસેસી દ્વારા કરાયેલા આ કલ્પિત વ્યવહારોને અનુકૂળતા આપવા મુખ્યત્વે ખોલવામાં આવ્યું હતું અને સંચાલિત કરવામાં આવ્યું હતું એવું જાણવા મળ્યું હતું. ઉપરોક્ત નિષ્કર્ષો ટ્રિબ્યુનલની નોંધ પર રહેલી સામગ્રીના આધારે નોંધવામાં આવ્યા હતા.

૧૩. ત્યારબાદ વિચારણા માટે ઊભો થતો પ્રશ્ન એ છે કે શું દર્શાવેલ બનાવટી ખરીદીઓની સંપૂર્ણ રકમ તથા તે સંબંધિત કરવામાં આવેલી માલભાડાની ચૂકવણીઓ નામંજૂર થવી જોઈએ હતી, અથવા તો આ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા કે પ્રશ્નાસ્પદ માલસામાનની અરજદાર દ્વારા પ્રાપ્તી અરજદાર દ્વારા જાળવવામાં આવેલા વિવિધ રજિસ્ટરો અને હિસાબી પુસ્તકો દ્વારા સમર્થિત હતી, જેને આવકવેરા વિભાગે વિવાદિત કરી નથી, અરજદારને પ્રશ્નાસ્પદ તેલખોળની ખરીદી કિંમતમાંથી વાજબી રકમની કપાત મંજૂર કરવામાં પાત્ર ઠેરવવો જોઈએ હતો. આવકવેરા વિભાગે દર્શાવેલ દસ્તાવેજોની પ્રામાણિકતા અંગે પણ કોઈ વિવાદ કર્યો નથી.

૧૪. કરદાતાના હિસાબના પુસ્તકોમાં નોંધાયેલ એન્ટ્રીઓના આધારે, અધિનિયમની કલમ ૪૦એ(૩) ની જોગવાઈઓ લાગુ પડશે નહીં, કારણ કે આવા ચુકવણાં “ક્રોસ્ડ ચેક્સ” દ્વારા કરવામાં આવ્યા હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. જો આ એન્ટ્રીઓની અવગણના કરવામાં આવે, તો હિસાબના પુસ્તકો ધારા ૧૪૫(૨) હેઠળ નામંજૂર ગણાશે અને ત્યારબાદ આવકનો અંદાજ શ્રેષ્ઠ નિર્ણયના આધારે કરવો પડશે.

૧૫. હવે સુધી આ બાબત સુસ્થાપિત થઈ ચૂકી છે કે કોઈ નિશ્ચિત ખર્ચ માટેની ચુકવણી નિયમ ૬ડીડી(જે) માં પ્રદાન કરાયેલા અપવાદોના આવરણ હેઠળ આવશે કે નહીં તે નક્કી કરવા માટે દરેક કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓ પર નિર્ભર રહેશે. હાલના કેસમાં, ઉપર અહીં નોંધાયેલા

કારણોસર, કલમ ૪૦એ(૩) ની જોગવાઈઓ લાગુ પડશે નહીં અને ભલે તે લાગુ પડે એમ માનવામાં આવે, તો પણ તે ખર્ચ નિયમોના નિયમ ૬ડીડી(જે) માં પ્રદાન કરાયેલા અપવાદોના આવરણ હેઠળ આવશે.

૧૬. આ હકીકતનો મુદ્દો છે કે માલ જે પક્ષકારો પાસેથી ખરીદાયેલ હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું છે, તે પક્ષકારો પાસેથી પ્રાપ્ત થયો નહોતો; પરંતુ એવો માલ ભિન્ન સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત થયો હતો, જે બાબતનું વિશિષ્ટ જ્ઞાન માત્ર આંકલિત કરપાત્ર વ્યક્તિને જ હતું અને અન્ય કોઈને નહોતું. તેથી, સ્પષ્ટ થાય છે કે આંકલિત કરપાત્ર વ્યક્તિએ સંબંધિત ખર્ચને વધારી બતાવ્યો હતો, કારણ કે તેણે ખરીદી કિંમતની વધુ રકમ દર્શાવીને કલ્પિત ચલણો દ્વારા, જેના નામે

૩૩ બનાવટી પુરવઠાકર્તાઓ. સમગ્ર તથ્યપરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતાં, ખરીદીની કિંમતના ૨૫% ના નામંજૂર કરવામાં ટ્રિબ્યુનલ યોગ્ય હતો.

૧૭. અમારી સમક્ષ સંદર્ભિત કરવામાં આવેલા તમામ ત્રણ પ્રશ્નો હકીકતો પર આધારિત છે અને તે મુજબ, ઉપરોક્ત અહીં કરવામાં આવેલી ચર્ચાને ધ્યાનમાં લઈ, તેઓનો જવાબ મહેસૂલ વિભાગના પક્ષમાં અને આકારણીગ્રસ્તના વિરોધમાં આપવામાં આવે છે.

૧૮. જ્યાં સુધી ટી.એ. નં.૨૪૩/૨૦૦૨ નો સંબંધ છે, તેમાં ઉઠાવવામાં આવેલો કાયદાનો પ્રશ્ન, ઉપર અહીં દર્શાવ્યા મુજબ, આ અદાલત દ્વારા ટી.એ. નં.૪૬૧/૨૦૦૦ તથા સંબંધિત બાબતોમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણયથી

અગાઉથી જ નિશ્ચિત થઈ ચૂક્યો છે. ઉક્ત નિર્ણયના પરિચ્છેદો – ૬ અને ૬.૧ અમારા હેતુ માટે પ્રાસંગિક છે, જે આ પ્રમાણે વાંચાય છે;

"૬. બંને પક્ષકારોને સાંભળ્યા અને અભિલેખ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું. હાલના કેસમાં, અમારો મત છે કે કરવામાં આવેલ મૂલ્યાંકન ન્યાયસંગત અને યોગ્ય છે. સોગંદનામાંઓમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનો કોઈપણ અભિલેખ પર આધારિત નથી અથવા દૃઢ પુરાવાથી સમર્થિત નથી. અપીલકર્તાની કબજામાંથી જપ્ત કરવામાં આવેલા કાગળો દ્વારા ઉદ્ભવેલી અનુમાનધારણા ખંડિત કરવામાં આવી નહોતી. તેથી, સન ૨૦૦૦ ની અપીલો ક્રમાંક ૪૬૧ થી ૪૬૪ માં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાઓનો જવાબ હકારાત્મક રીતે અને આસેસી વિરુદ્ધ આપવાનો જરૂરી બને છે.

૬.૧ વર્ષ ૨૦૦૫ ની અપીલ નં. ૮૩૩ થી ૮૩૬ માં સંકળાયેલા પ્રશ્ન અંગે, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉપરોક્ત ઉદ્ધૃત કરાયેલા નિર્ણયોને ધ્યાનમાં લેતાં, અમારું મંતવ્ય છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૭૧(૧)(સી) હેઠળ દંડ ખોટી રીતે લાદવામાં આવ્યો છે. કૃષિ ટાયર રીટ્રેડિંગ એન્ડ રબર ઈન્ડસ્ટ્રીઝ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ઉમેરો માત્ર અંદાજના આધારે જ યથાવત રાખવામાં આવ્યો હતો અને એવો કોઈ હકારાત્મક તથ્ય અથવા નિષ્કર્ષ નોંધાયો નહોતો કે જેના આધારે એવો ઉમેરો, જે સંપૂર્ણપણે અનુમાન આધારિત હતો, કરવામાં આવ્યો હતો; તેથી અધિનિયમની કલમ ૨૭૧(૧)(સી) હેઠળ આવા અનુમાન આધારિત અથવા અંદાજ આધારિત ઉમેરા પર દંડ વસૂલપાત્ર કહી

શકાય નહીં. તેથી, અમે વર્ષ ૨૦૦૫ ની અપીલ નં. ૮૩૩ થી ૮૩૬ માં સંકળાયેલા પ્રશ્નનો ઉત્તર નકારાત્મકમાં તથા કરદાતાના પક્ષે આપીએ છીએ."

૧૮.૧ આ તબક્કે, સર્વોચ્ચ અદાલતના અસ્સ્ટ. કમિશનર ઑફ ઈનકમ–ટૅક્સ વિ. ગેબીલાલ કનહૈયાલાલ, એચ.યુ.એફ., [૨૦૧૨] ૩૪૮ આઈ.ટી.આર. ૫૬૧ (એસ.સી.) ના મામલામાં આવેલ નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવો સંબંધિત રહેશે, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે શોધની કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા બાદ, મુક્તિ મેળવવા માટે પૂર્ણ કરવાની એકમાત્ર શરત એ હતી કે કરદાતાએ આવી અજાહેર આવક બાબતે ચુકવણીની તારીખ સુધીનો કર વ્યાજ સહિત ચુકવવાનો હતો. ઉપકલમ (૨) માં એવી કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નહોતી કે જેના અંદર કરદાતાએ ધારા ૧૩૨(૪) હેઠળના નિવેદનમાં જાહેર કરાયેલ આવક પર કર ચૂકવવો જોઈએ અને તેથી, કરદાતા ધારા ૨૭૧(૧)(સી) ની સ્પષ્ટીકરણ ૫ ની ઉપકલમ (૨) હેઠળ મુક્તિ મેળવવાનો હકદાર હતો.

૧૯. ઉપરોક્તના દ્દષ્ટિકોણે, ટી.એ. નં.૨૪૩/૨૦૦૨ માં ઉઠાવવામાં આવેલ પ્રશ્નનો જવાબ કરદાતાના પક્ષમાં અને રેવન્યુ વિભાગના વિરોધમાં આપવામાં આવે છે. કારણ કે અમે ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત કર અપીલમાં પ્રાદેશિક અધિકાર ધરાવતી અદાલત તથા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્વીકારેલા દ્દષ્ટિકોણનું અનુસરણ કરી રહ્યા છીએ, તેથી આ મામલે અમારા દ્વારા વધુ વિગતવાર કારણો દર્શાવવામાં આવતા નથી.

૨૦. પરિણામે, સંદર્ભનો જવાબ હકારાત્મક આપવામાં આવે છે, જે આવકવેરા વિભાગના પક્ષમાં અને કરદાતા વિરુદ્ધ છે. આઈ.ટી.એ. નં. ૫૮૯૮/એ.એચ.ડી./૧૯૯૪ માં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તા. ૧૮.૦૧.૧૯૯૬ ના રોજ આપવામાં આવેલ ચુકાદો અને હુકમની પુષ્ટિ કરવામાં આવે છે.

૨૧. ટી.એ. નં.૨૪૩/૨૦૦૨ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨૨. તે મુજબ આ મામલાઓનો નિકાલ કરવામાં આવે છે. કાનૂની પ્રશ્નનો જવાબ આકારણીભોગીના પક્ષમાં અને આવકવેરા વિભાગના વિરોધમાં આપવામાં આવે છે અને પરિણામે, લાદવામાં આવેલ દંડ રદ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી)

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર)

પ્રવીણ/*

The translation of this judgment has been provided by M/s Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્ધેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

===